

יכון בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד 1 דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה

א ואלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 דְּעָלוּ לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב גָּבֵר
 וְאִנֶּשׁ בֵּיתָהּ עֵלּוֹ: ב רְאוּבֵן
 שְׁמֵעוֹן לֵוִי וַיְהוּדָה: ג יִשְׁשַׁכָּר
 זְבוּלֹן וּבְנִימֵן: ד דָּן וְנַפְתָּלִי גָד
 וְאֲשֵׁר: ה וְהוּא כָּל נַפְשֹׁתָא
 נַפְקֵי יִרְפָּא דִיעֲקֹב שְׁבַעִין
 נַפְשֵׁן וְיוֹסֵף דְּהוּא בְּמִצְרַיִם:
 ו וּמֵית יוֹסֵף וְכָל אַחֵוּהִי וְכָל
 דְרָא הָהוּא:

א א ואלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ:
 ב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לֵוִי וַיְהוּדָה: ג יִשְׁשַׁכָּר
 זְבוּלֹן וּבְנִימֵן: ד דָּן וְנַפְתָּלִי גָד וְאֲשֵׁר:
 ה וַיְהִי כָּל-נַפְשׁ יִצְאֵי יִרְדְּ-יַעֲקֹב שְׁבַעִים
 נַפְשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם: ו וַיָּמָת יוֹסֵף
 וְכָל-אַחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא:

1 (1) And these are the names of the Children of Israel who were coming to Egypt with Yaakov, each man came together with his household: (2) Reuvein, Shimon, Levi and Yehudah; (3) Yissakhar, Zevulun and Binyamin; (4) Dan, Naftali, Gad and Asheir; (5) And all the souls who were direct progeny of Yaakov numbered seventy people — and Yosef was [already] in Egypt. (6) And Yosef, all his brothers and all that generation passed away.

RASHI

רש"י

(1) **And these are the names of the Children of Israel** — *Even though Scripture has already enumerated them by name during their lifetime (see Genesis 46:8-27), it, nevertheless, once again enumerates them after their death (see verse 6 below), in order to show their dearness [to God]. For they are likened to stars, which God brings out and in by number and by name, as the verse says (Isaiah 40:26), "Who*

(א) ואלֹהֵי שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אף על פי שְׁמֵנָאן בהייהו בשמותם חזר ומנאן במיתתן להודיע חבתן שנמשלו לכוכבים שמוציאן ומכניסן במספר ובשמותם שְׁנֵאֵמַר המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא: (ה) ויוסף היה במצרים. והלא הוא ובניו היו בכלל שבעים ומה בא ללמדנו וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים. אלא להודיעך צדקתו של יוסף. הוא יוסף הרועה את צאן אביו. הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועמד בצדקו:

brings out their hosts by number, He calls all of them by name" (see Shemot Rabbah 1:3; Yalkut Hamechiri on Psalms 147 citing Tanchuma). (5) **And Yosef was [already] in Egypt** — *But were he and his sons not included in the total of seventy people [mentioned in our verse]? So what does [Scripture's singling him out here] come to teach us? [And if you would suggest that it does so because he was in Egypt, this cannot be the reason (Siftei Chakhamim),] for would we not have known that he was in Egypt [without this verse]?! However, [although Yosef is indeed included in the seventy, Scripture nevertheless singles him out here] in order to inform you of Yosef's righteousness — the [righteous] Yosef who previously shepherded his father's flock, remained the same [righteous] Yosef when he was in Egypt and was made a royal figure. Thus, [even through his tribulations of being a lowly prisoner or the tests of enjoying royalty,] he nevertheless remained steadfast in his righteousness (Sifrei Deuteronomy*

PROPHETS Isaiah 27

נביאים ישעיה פרק כז

ו יתכנסון מביני גלותהון
 ויתובון לארעהון תמן
 יתילידון דבית יעקב יפשוון
 ויסגון דבית ישראל ומלון
 אפי תבל בני בנין: ז הכמחתא
 דהוה מחי מחוהי אם כקטול
 קטילוהי יתקטיל: ח בסאתא
 דהויאתא כאיל בה יכילון לך
 דהויאתא שלח ומעיק להון הגי
 עליהון במלא מתקיף עליהון

ו הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב וּפְרָחַ יִשְׂרָאֵל וּמָלְאוּ
 פָּנֵי-תֵבֶל תְּנוּבָה: ז הַכְּמַתָּה מִכֹּהוּ הַכֹּהוּ אִם-כִּהְרַג
 הֲרָגִיו הֲרַג: ח בְּסֹאסְאָה בְּשִׁלְחָהּ תִּרְיַבְנָה הַגָּה
 בְּרוּחוֹ הַקָּשָׁה בְּיוֹם קָדִים: ט לָכֵן בְּזֹאת יִכְפֹּר
 עוֹן-יַעֲקֹב וְזֶה כָּל-פְּרֵי הַסֵּר חֲטָאתוֹ בְּשׁוּמוֹ וְכָל-
 אַבְנֵי מִזְבֵּחַ כְּאַבְנֵי-גֶר מִנְפָצוֹת לֹא-יִקְמוּ אֲשֵׁרִים
 וְחַמְצָנִים: י כִּי עִיר בְּצוּרָה בְּדָד נוֹה מִשְׁלַח וְנִעְזָב

ביום לוט: ט בכך בָּדָא יִשְׁתַּבְּיִקוּן חוֹבֵי בֵית יַעֲקֹב וְדִין כָּל עוֹבְדֵי אֲסִטוֹת חוֹבוּהֵי בְּשׁוּיּוֹתָהּ כָּל אַבְנֵי
 אֲגוּרָא כְּאַבְנֵי גֵיר מִנְפָצָן לֹא יִתְקִימוּן אֲשֵׁרִיא וְחַמְצָנֵיא: י אַרְי קָרְתָא דְהוֹת כְּרִיכָא בְּלַחוּדָא תַתַּב

(6) Those who had come whom Yaakov caused to take root, Israel blossomed and flourished and filled the face of the earth with fruit. (7) Is it not as the striking [of those] who struck them, that He struck him? Or the slaying of the slaughtered that are slain by him? (8) By that measure, you contended with them when they sent them out; He spoke through His rough blast on the day of the east wind. (9) By this therefore shall the iniquity of Yaakov be atoned; and this is all the fruit of removing his sin; when he makes all the stones of the altar as crushed chalk stones crushed to pieces, the Asherim and the sun images shall not rise. (10) For the fortified city shall be desolate, and the

RASHI

רש"י

(6) Those who had come whom Yaakov caused to take root — *Don't you know that which I have done at first? Those who came to Egypt whom Yaakov caused to take root, who blossomed and flourished there until they "filled [the face of the world with fruit]"*. (7) **Is it not as the striking** — *All of their striking where measure for measure [they drowned the Israelites, so, too, where the Egyptians drowned]*. (8) **בסאסאה** — *[Means] by that very measure. When they sent them out* — *I.e., when the Egyptians sent out the Israelites.* **You contended** —

(ו) הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב. הֲלֹא יִדְעַתֶּם מִה עֲשִׂיתִי בְּרֵאשׁוֹנָה הַבָּאִים לְמִצְרַיִם אֲשֶׁר הִשְׂרִישׁ יַעֲקֹב צְצוּ וּפְרָחוּ שָׁם עַד אֲשֶׁר מָלְאוּ וְכוּ'; (ז) הַכְּמַתָּה. וְכָל מְכוּתָיו מִדָּה כִּנְגַד מִדָּה: (ח) בְּסֹאסְאָה. בְּאוֹתָהּ מִדָּה: בְּשִׁלְחָהּ. בְּשִׁשְׁלֹחַהּ מִצְרַיִם אֶת יִשְׂרָאֵל: תִּרְיַבְנָה. הַמְּקָדָה בְּסֹאסָה שְׁלָה: הַגָּה. דִּיבַר בְּדִיבּוּרוֹ הַקָּשָׁה: בְּיוֹם. שְׁנֵאמַר בּוֹ בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה: (ט) וְזֶה כָּל פְּרֵי. הַטּוֹב לוֹ לְהִסִּיר חֲטָאתוֹ בְּשִׁישִׁים אַבְנֵי מִזְבְּחוֹת בְּמוֹתָיו: כְּאַבְנֵי גֶר. מִיָּן צָבַע: מִנְפָצוֹת. מְדוּקְדוֹת: לֹא יִקְמוּ. לְמַעַן לֹא יִקְמוּ לָהֶם עוֹד: (י) כִּי עִיר בְּצוּרָה. שֶׁל עֲשׂוֹ יְהִיָּה בְּדָד:

— **הגה** — *The [se'ah of] measure with its se'ah. [means] He spoke with His harsh speech. On the day* — *Regarding which it was said: ["And the Lord led the sea] with a strong east wind." (Exodus 14:21)* (9) **And this is all the fruit** — *Which is good for him to remove his sin "When he makes all the stones of the altar" [i.e.,] of the Bamot.* **כאבני גר** — *A type of dye.* **מנפצות** — *Crushed. Shall not rise* — *In order that they never rise again.* (10) **For the fortified city** — *Of Eisav "Shall be desolate."*

כַּמְדַּבֵּר שֵׁם יַרְעָה עֵגְלָה וְשֵׁם יִרְבֵּץ וְכֹלֶה סַעֲפִיָּה:
 יֵא בִיבֵשׁ קִצִּירָהּ תִּשְׁבְּרָנָה נָשִׁים בְּאוֹת מְאִירוֹת
 אוֹתָהּ כִּי לֹא עִם־בִּינוֹת הוּא עַל־כֵּן לֹא־יִרְחַמְנוּ
 עֲשֵׂהוּ וַיִּצְרוּ לֹא יִחַנְנוּ:

דחלתהון ומלפן יתהון ארי לא עם סוכלתן אינון על כן לא ירחם עליהון דעבדינון ודברנון לא יחום עליהון:

habitation forsaken, and left like the wilderness; there shall the calf graze, and there shall he lie down, and consume its branches. (11) When its branches are withered, they shall be broken; the women shall come, and set them on fire; for it is not a people of understanding; therefore He Who made them will not have mercy on them, and He Who formed them will show them no favor.

RASHI

רש"י

נוה — *A dwelling. משלה. From its dwellers. There shall the calf feed — Efraim who is compared to a calf. סעפיה — means branches. (11) When its branches are withered — I.e., the branches of its*

נוה. מעון: משלה. מיושביו: שם ירעה עגל. אפרים שנמשל לעגל: סעפיה. ענפיה: (יא) ביבש קצירה. קצירי שרשיה: נשים. עם חלש כנשים: מאירות. ידליקו:

roots. Women — I.e., a nation as weak as women, מאירות — Will set them on fire.

Writings Mishlei 11

כתובים משלי פרק יא

כה נפש ברכה תדשן ומרוה גם הוא יורא: כו מנע בר יקבהו לאום וברכה לראש משביר: כז שחר טוב יבקש רצון ודרש רעה תבואנו: כח בוטח וברכתא תהוי לאנא דמוזבן: כו דמקדים טבתא בעי צבינא ותבע בישתא אתיא עלוי: כח דמסבר

(25) The generous soul shall prosper; and he who sates [others] shall himself be sated. (26) He who withholds grain, the people shall curse him; but a blessing shall be upon the head of he who sells it. (27) He who desires good seeks favor; but evil comes to he who searches for it. (28) He who trusts in his riches shall

RASHI

רש"י

(25) נפש ברכה — *Who is generous with his money. ומרוה — Who satisfies the poor. Shall himself be sated — Shall be sated with good. (26) Withholds grain — [Refrains] from teaching Torah. יקבהו — [Means] will curse him. Who sells it —*

(כה) נפש ברכה. שהוא ותרן בממונו: ומרוה. שמשביע את העניים: גם הוא יורא. ישבע טוב: (כו) מנע בר. מללמד תורה: יקבהו. יקללהו: משביר. המלמד תורה: (כז) שחר טוב. החפץ להדריך הבריות לדרך טוב: יבקש רצון. חפץ

Who teaches Torah. (27) Desires good — Who desires to lead the people in a good way.

בְּעוֹתְרִיהָ הוּא נֶפֶל וְאִיד טָרְפָא
צְדִיק מִפְּרָחִין: כֵּט עֵכָר
בֵּיתָהּ יֵרִית פְּחָתָא וְסִכְלָא
יְהוּי עֵבְדָא לְחַכִּים לְבָא:
ל פְּרוּי דְצְדִיקָא אֵילְנָא דְחַיִּי

בְּעֹשְׂרוֹ הוּא יֶפֶל וְכַעֲלָה צְדִיקִים יִפְרָחוּ: כֵּט עֵכָר
בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ וְעֵבֵד אֱוִיל לְחַכְמֵ-לֵב: ל פְּרִי־צְדִיק
עֵץ חַיִּים וְלִקְחָ נַפְשׁוֹת חָכָם:

ומקבלנותא דנפשי חכמתא:

fall; but the righteous shall flourish like a leaf. (29) He who inherits the wind troubles his own house; and the fool shall be servant to the wise of heart. (30) The fruit of the righteous is a tree of life; and he who wins souls is wise.

RASHI

רש"י

Seeks favor — *He desires that the Holy One Blessed is He accepts them.* (28) **Like a leaf** — *Which blossoms.* (29) **Troubles his own house** — *Who is the one who inherits wind? This is the lazy one who doesn't toil in Torah nor does he work.* (30) **The fruit of the righteous** — *I.e., the deeds of the righteous.* **Is a tree of life** — *Forever.* **And he who wins souls** — *For himself, who*

שְׂיָהָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצֵה בָם: (כח) וְכַעֲלָה. אֲשֶׁר תִּפְרָחוּ: (כט) עֵכָר בֵּיתוֹ. מִי שֶׁיִּנְחָלוּ רוּחַ הוּא הָאָדָם עֵצֶל אֵינוֹ יִגַע לֹא בַתּוֹרָה וְלֹא בַמַּלְאכָה: (ל) פְּרִי צְדִיק. מַעֲשֵׂה הַצְדִיקִים: עֵץ חַיִּים. הֵם לְעוֹלָם: וְלִקְחָ נַפְשׁוֹת. לְעַצְמוֹ שֶׁמִּלְמַדְם דְּרָךְ טוֹב הוּא חָכָם:

teaches them the right way, is wise.

Mishnah Pe'ah, chapter 4

משנה פאה פרק ד

(1) *Pe'ah* is given from [the crop while it is] still attached to the soil [the verse states “You must leave them for the poor and the convert,” (Leviticus 19:10) indicating that they pick it themselves], but in the case of suspended vine-branches and the date-palm, the owner brings down [the fruit] and distributes it among the poor [“Leave **them**” i.e., only those which are not dangerous to pick]. Rabbi Shimon says; the same applies to smooth nut trees. Even if ninety-nine [of the poor] urge distribution [by the owner] and only one is [in favor] of individual snatching, the latter one is heeded, since he spoke according to *halachah*. (2) However, regarding suspended vine-branches and palm trees it is not so; for even if

א הפאה נתנת במחבר לקרקע. בדלית ובדקל, בעל הבית מוריד ומחלק לעניים. רבי שמעון אומר, אף בחליקי אגוזים. אפילו תשעים ותשעה אומרים לחלק ואחד אומר לבו, לזה שומעין, שאמר כהלכה: בדלית ובדקל אינו כן, אפילו תשעים ותשעה

בנו עובדיה מברטנורא

א הפאה ניתנת במחבר. דכתיב (ויקרא יט) לעני ולגר תעזוב, הנח לפניהם והם יבוזו: בדלית. גפן המודלית על גבי עצים או על גבי אילנות: מוריד ומחלק. דכתיב (שם) תעזוב אותם, אותם שאין בהם סכנה אתה עוזב לפניהם, ואי אתה עוזב אותם שיש סכנה בעלייתם, אלא מוריד מן האילן ומחלק להם: בחליקי אגוזים. על שם שאילנות של אגוזים חלקים ואין בהם קשרים כשאר אילנות קרויין חליקי אגוזים, ואין הלכה כר' שמעון: אפילו תשעים ותשעה. ארישא קאי, בפאה הניתנת במחבר: ב בדלית ובדקל. שמצותן בתלוש:

ninety-nine urge individual snatching and one poor man presses for distribution [by the owner], the latter one is heeded, since he spoke according to the *halachah*. (3) If [a poor man] took some of the *pe'ah* [already collected] and threw it over the remainder [not yet collected], he thereby forfeits the whole [even that which he collected and threw; the Sages penalized him in order to discourage such practice]. If he fell down upon it, or spread his cloak over it, it is taken away from him [although usually one's four cubits acquire possession for him, that is not the case in someone's private field and also when he falls upon it, he shows that he had no intention of taking possession through his four cubits]. The same applies to *leket* [the individual stalks that fell from the harvest], and *shikchah* [the forgotten sheaf]. (4) [The poor] may not reap *pe'ah* with scythes or tear it up with spades, lest they strike at one another [with these implements]. (5) Three times daily, an appearance was made [by the owner thus signaling to the poor that they may pick]. Morning [so that entitled, nursing mothers whose babies were still sleeping might come to pick], noon [thus enabling children who are free at noon to pick], and sunset [thus enabling the elders to pick, who arrive at the field at a much slower pace]. Rabban Gamliel says, These [times] were set [as a minimum,] that one may not allocate less [than these three times]. Rabbi Akiva [however] states; These [times] were set [as a maximum] that one may not add [more than three times; the *halachah* is that one sets three times only, not adding nor subtracting]. [The men] of Bet Namer used to reap [their crops] with the aid of a [measuring] rope, leaving *pe'ah* at the end [of the rope for] each furrow [thus the poor did not have to wait until they finished harvesting the entire field]. (6) If a gentile reaped his field and afterwards converted, he is exempt from

אומרים לבו ואחד אומר לחלק, לזה שומעין, שאמר כהלקה: ג נטל מקצת פאה וזרקה על השאר, אין לו בה כלום. נפל לו עליה, ופרש טליתו עליה, מעבירין אותו הימנה. וכן בלקט, וכן בעמר השכחה: ד פאה אין קוצרין אותה במגלות, ואין עוקרין אותה בקרדמות, כדי שלא יכו איש את רעהו: ה שלש אבעיות ביום, בשחר ובחצות ובמנחה. רבן גמליאל אומר, לא אמרו אלא כדי שלא יפחתו. רבי עקיבא אומר, לא אמרו אלא כדי שלא יוסיפו. של בית נמר היו מלקטין על החבל, ונותנים פאה מכל אומן ואומן: ו נכרי שקצר את שדהו ואחר כך נתגייר, פטור מן

רבנו עובדיה מברטנורא

ג נטל. אחד מן העניים מקצת פאה שלקט כבר זרק לו על השאר כדי לקנות: **אין לו בה כלום.** אפילו במה שלקט דקונסין אותו ומוציאין ממנו התלוש והמחובר: **נפל לו עליה וכו'.** אף על גב דארבע אמות של אדם קונות לו בסמטא ובצדי רשות הרבים, הכא בשדה חבירו לא תקינו ליה רבנן שיקנו לו ארבע אמותיו. אי נמי כיון דנפיל עליה, גלי דעתיה דבנפילה ניחא ליה דלקני, בארבע אמות לא ניחא ליה דלקני: **ה שלש אבעיות ביום.** שלש פעמים מתגלה בעל הבית ונראה בתוך שדהו כדי שיקחו העניים פאה. אבעיות לשון גלוי, נבעו מצפוניו (עובדיה א), מתרגמינן אגליין מטמרהו: **בשחר.** מפני הימניקות שבניהם ישנים בשחר ואז יש להם פנאי ללקט: **ובחצות.** מפני התינוקות שדרכן לצאת בחצות והולכים ללקוט פאה: **ובמנחה.** מפני הזקנים ההולכים על משענתם ואין מגיעים לשדה עד שעת המנחה: **שלא יפחתו.** משלש עתים הללו. והלכה שאין נותנין פאה אלא בשלש עתים הללו, אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהם: **של בית נמר.** שם מקום כדכתיב (במדבר לב) את בית נמרה. קושרים חבל בצד הקמה וקוצרים והולכים עד שיכלה החבל ומניחים פאה לכל החבל, וחוזרים וקושרים ומניחים פאה, והיינו מכל אומן ואומן, כלומר, מכל שורה ושורה, ועל זה מוזכרין אותן לשבח: **ו נכרי שקצר את שדהו וכו'.** דכתיב גבי לקט ופאה ובקצרבם, פרט לכשקצרוה

[leaving] *leket*, *shikchah*, and *pe'ah* [regarding *leket* and *pe'ah* the verse states; “When **you** reap the harvest of your land” thus excluding non-Jews (Leviticus 19:9) and regarding *shikchah* it also states; “When **you** reap (Deuteronomy 24:19)]. Rabbi Yehudah obligates him to leave the forgotten sheaf, since that becomes due at the time of the sheaf-binding [when he already had become Jewish. However, the Sages maintain that since there are two types of *shikchah*,

one concerning sheaves already harvested, the other concerning standing grain which he had already passed, having forgotten to reap them (see Rashi, Deuteronomy 24:19, Chok, vol. 10, pg.72) thus only one who is subject to the *shikchah* of sheaves already harvested, is subject to the other]. (7) If a man dedicated standing grain [to the Temple], and also redeemed them while they were still standing grain, he is liable [to give the poor man's gifts — *leket*, *shikcha* and *pe'ah*]. [If he dedicated] sheaves and redeemed them while they were still sheaves, he is also liable [to render the gifts]. [If however, he dedicated] standing grain and redeemed it [when it was already in] sheaves, he is exempt, because at the time when it became liable [as sheaves] it was exempt [since it belonged to the Temple and is thus excluded, as is a non-Jew, from the verse; “When **you** reap,” regarding *shikchah*; Rabbi Yehudah obligates as in the Mishnah above]. (8) Similarly, if one dedicated his harvested products prior to the stage when they were liable to tithes [i.e., produce: before they were stacked and smoothed into final piles; fruits; before the tithe season], and redeemed them afterwards [also before the final stage], they are liable [because at the time they became liable, they were his]. If [he dedicated them] when they had already become subject to tithes and redeemed them, they are also liable [because at the time of dedication, they were already liable]. If he dedicated them before they had ripened, and they became ripe while in the possession of the [Temple] treasurer, and he afterwards redeemed them, they are exempt, because at the time when they would have been liable, they were [not in his possession, rather, they were in the Temple's possession and as such are] exempt. (9) If one [who is not entitled to *pe'ah*] collected *pe'ah* and said: This is for such-and-such [who is] a poor man — Rabbi Eliezer says; He acquires it for him. The Sages

רבנו עובדיה מברטנורא

נכרים, וגבי שכחה כתיב (דברים כד) כי תקצור קצירך ושכחת עומר, מכאן אמרו נכרי שקצר שדהו ואחר כך נתגייר פטור: שאין השכחה אלא בשעת עמור. ובשעת עמור מיהא גר היה וחייב בכל המצוות, ורבנן סברי הואיל ואיכא שכחה בעמור ואיכא שכחה בקמה כדכתיב (שם) ושכחת עומר בשדה, לרבות שכחת קמה, את שישנו בשכחת קמה ישנו בשכחת עומר, והאי נכרי שקצר שלא היה בשכחת קמה דאותה שעה נכרי היה, אף על פי שעבשיו נתגייר אינו בשכחת עומר. ואין הלכה כר' יהודה: ז' קמה ופדה עומרים פטורה. דמקרא דממעטינן קציר נכרי, ממעטינן גמי קציר הקדוש דלאו קצירך הוא. ולענין שכחה פליגי רבי יהודה ורבנן בהקדיש קמה ופדה עומרים, כי היכי דפליגי בנכרי שקצר שדהו ואחר כך נתגייר: ח' עד שלא באו לעונת המעשרות. היינו מרוח כשהוא משהו פני הכרי ברחות, אם באותה שעה היו ביד הגזבר פטורים. ואם לאו, אין ההקדש פטור: ונגמרו ביד הגזבר. ט' רבי אליעזר אומר זכה לו. פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן בעשיר שלקט פאה לזכות בה לעני, דרבי אליעזר סבר אמרינן תרי מגו, מגו דאי

הלקט ומן השכחה ומן הפאה. רבי יהודה מחייב בשכחה, שאין השכחה אלא בשעת העמור: ז' הקדיש קמה ופדה קמה, חייב. עמרין ופדה עמרין, חייב. קמה ופדה עמרין, פטורה, שבשעת חובתה היתה פטורה: ח כיוצא בו, המקדיש פרותיו עד שלא באו לעונת המעשרות, ופדאן, חייבין. משבאו לעונת המעשרות, ופדאן, חייבין. הקדישן עד שלא נגמרו ונגמרו הגזבר, ואחר כך פדאן, פטורים, שבשעת חובתן היו פטורים: ט מי שלקט את הפאה ואמר הרי זו לאיש פלוני עני, רבי אליעזר אומר, זכה לו. ותקמים אומרים, יתננה

say: He must give it to the first poor man he comes across. [In a case where he himself was entitled to *pe'ah* and he nevertheless, collected it for his friend, all agree that his friend acquires it, *migo* — **since** he could acquire it for himself, he may also do so for his friend. The argument between Rabbi

Eliezer and the Sages is in a case where he himself may not collect *pe'ah*. Rabbi Eliezer maintains that *migo* — **since**, had he wanted to, he could declare all his possessions ownerless and then would be entitled to collect *pe'ah* and *migo* — **since** if he were entitled, he may collect for his friend, therefore, he may do so now. The Sages, however, maintain, we may say *migo* — **since** only once and not twice, therefore, only one who may presently collect for himself, may acquire it for his friend]. *Leket* [gleanings], *shikchah* [the forgotten sheaf] and *pe'ah* of non-Jews are subject to tithes [(according to Rabbi Meir who maintains that a non-Jew's acquisition of land in Israel does not cancel the obligation of tithes) although, usually the laws of tithes do not apply to *leket*, *shikcha* and *pe'ah*. However, these gifts of the non-Jew are not considered legal *leket*, *shikcha* and *pe'ah* and therefore, when they come into the possession of a Jew, they are liable to tithes], unless he [the gentile] had declared them completely ownerless [and ownerless property is not liable to tithes]. (10) What constitutes *leket* [i.e., gleanings, and must be left for the poor]? That which falls down during the reaping. If while he was reaping, he grasped a handful or plucked a fistful, and then a thorn pricked him so that what he held in his hand fell to the ground, it still belongs to the owner [the verse states; “Nor must you collect the (*leket*) fallen individual stalks of your harvest,” (Leviticus 19:9) only those fallen as a result of harvesting, and not those which fall as a result of an accident, such as, a thorn]. [That which drops from] inside the hand [this is the normal manner of harvesting, i.e., he detached the stalk, it was in his hand and then it fell,] or inside the [swinging arc motion of the] sickle [this also was detached in a manner of harvesting, therefore, it belongs] to the poor, but [that which falls] behind the hand [as a result of his hand's movement] or outside the sickle [belongs] to the owner [since these are from the force of the movement and are not considered a result of normal harvesting]. [Anything falling out of] the top of the hand [i.e., his fist is full to capacity and there are a few stalks that are held with the tips of his fingers that are not really inside his hand] or the top of the sickle [i.e., the pointed tip of the sickle],

רבנו עובדיה מברטנורא

בעי מפקר לנכסיה והוי עני וחזי ליה השתא נמי חזי ליה, ומגו דאי בעי זכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. ורבנן סברי חד מגו אמרינן, תרי מגו לא אמרינן. אבל מעני לעני, דברי הכל זכה לו. והלכה כחכמים: **של נכרי חייב במעשרות**. דהואיל ואין הנכרי חייב בלקט שכחה ופאה, הוי להו כשאר תבואה של נכרי שחייבת במעשר: **אלא אם כן הפקיר**. לעניים ולעשירים דהפקר פטור מן המעשר. ומתניתין רבי מאיר היא דאמר אין קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מן המעשר. ואין כן הלכה: **הנושר בשעת הקצירה**. שבלים הנופלים בשעת הקצירה: **הכהו קוץ**. כל היכא דנושר מחמת אונס אינו לקט דכתיב (ויקרא יט) ולקט קצירך, אין לקט אלא מחמת קציר: **תוך היד**. אנשר קאי, כלומר, תוך היד ונשר, תוך המגל ונשר דהנושר מתוך היד ומתוך המגל, לעניים. אבל הנושר מאחר היד מנדנד ידו ומאחר המגל מכח תנועת המגל, לבעל הבית, דאין זה בדרך קצירה: **ראש היד**. כשידו מלאה ויש שבלים בין ראשי אצבעותיו לפס

לעני שגמץא ראשון. הלקט והשכחה והפאה של נכרי חייב במעשרות, אלא אם כן הפקיר: **איהו לקט**. הנושר בשעת הקצירה. קצר מלא ידו, תלש מלא קמצו, הכהו קוץ ונפל מידו לארץ, הרי הוא של בעל הבית. תוך היד ותוך המגל לעניים. אחר היד ואחר המגל, לבעל הבית. ראש היד וראש המגל, רבי

Rabbi Yishmael says; Belongs to the poor; but Rabbi Akiva says; It belongs to the owner [maintaining that the top of the hand or the tip of the sickle are considered as the back of the hand and as the outside of the sickle].

(11) [Grain found in] ant holes while the grain

is still standing [i.e., in an area where the grain was not yet harvested and thus they are not from *leket*], belongs to the owner [the poor have no claim on standing stalks of grain]; after the reapers [had passed over them, it is likely that the ants gathered from *leket* and therefore,] those [found lying] uppermost [in the ant holes, which are fresh and whitish belong] to the poor, but [those found] beneath [in the ant holes and are yellowish and turning brown belong] to the owner [since they were gathered by the ants, before the reaping]. Rabbi Meir says; Everything belongs to the poor since [even fresh grain has some kernels that have rotted, therefore the brown colored grain in the ant hole is also in doubt and]; *leket* [gleanings] about which there is any doubt is regarded as *leket* [gleanings].

רבנו עובדיה מברטנורא

ידו הנושר מזה, וכן הנושר מראש המגל: **רבי ישמעאל אומר לעניים.** דדמי לתוך היד ולתוך המגל: **ור' עקיבא אומר לבעל הבית.** דמדמי ליה לאחר היד ולאחר המגל. והלכה כרבי עקיבא: **יא חורי הנמלים.** דרך הנמלים להכניס תבואה בחוריהן: **שבתוך הקמה.** עד שלא התחילו לקצור: **של בעל הבית.** שאין לעניים בקמה כלום: **שלאחר הקוצרים.** לאחר שהתחילו לקצור חיישין שמא הביאו שם הנמלים מן הלקט הלך החטים העליונים שבחורים, או שבלים העליונים לעניים, דיש שם מן הלקט. אבל חטים התחתונים, לבעל הבית, דמן הקמה היה. ואלו הן העליונים, כל שהן לבנים. ואלו הן התחתונים, הירוקים שנוטים להשחיר וניכרים שהם ישנים: **רבי מאיר אומר הכל לעניים.** שאי אפשר לגורן בלא ירקון ושמא אלו הירוקים מן התבואה חדשה שקצרו עכשיו שיש בה חלק לעניים: **שספק לקט לקט.** דכתיב (שם) לעני ולגר תעזוב, הנח לפניהם משלך, והלכה כרבי מאיר.

Gemara Berakhot, 6b

גמרא ברכות דף ו' ע"ב

Rabin son of Rabbi Adda said in the name of Rabbi Yitzchak: If one is accustomed to attend Synagogue [daily] and one day does not attend, the Holy One, Blessed is He, inquires regarding him. For it is stated: Who among you fears the Lord, obeys the voice of His servant, and now walks in darkness and has no light? (Isaiah 50:10) If he absented himself because of some religious purpose,

he shall have light. But if he absented himself because of a worldly purpose, he shall have no light. [The verse continues,] "Let him trust in the Name of the Lord." Why does he have no light? Because he ought to have trusted in the Name of the Lord, but didn't. Rabbi Yochanan says: Whenever the Holy One, Blessed is He, enters a Synagogue and does not find ten people, [i.e., a *minyan*], He immediately gets angry. For it is stated: Why is it, that when I came, there

אמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק כל הרגיל לבא לבית הכנסת ולא בא יום אחד הקדוש ברוך הוא משאיל בו שונאמר (ישעי' נ') מי בכם ירא ה' שומע בקול עבדו אשר הלך חשכים ואין נוגה לו. אם לדבר מצוה הלך נוגה לו ואם לדבר הרשות הלך אין נוגה לו. 'כטח בשם ה' מאי טעמא משום דהיה ליה לבטוח בשם ה' ולא בטח. אמר רבי יוחנן בשעה שהקדוש ברוך הוא בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה מיד

קמי קדישא בריך הוא בר קנאה דברית קדישא דאיהו קיומא דשמא קדישא ורנא דמהימנותא. מה כתיב (במדבר כ"ה) ויחל העם לזנות אל בנות מואב מיד ויחר אף יי בישראל. רישי עמא דידעי ולא מהו בידייהו אתענשו בקדמותא דכתיב קח את כל ראשי העם והקע אותם לני נגד השמש. רבי אבא אמר מאי נגד השמש נגד הברית דאקרי שמש. ועליה אתמר (תהלים פ"ד) כי שמש ומגן יי אלהים. שמש ומגן דא ברית קדישא. מה שמש זרח ואנהיר על עלמא. אוף הכי ברית קדישא זרח ואנהיר גופא דבר נש. מגן מה מגן איהו לאנגא עליה דבר נש. אוף הכי ברית קדישא מגן עליה דבר נש. ומאן דנטיר ליה לית נזקא בעלמא דיכיל למקרב בהדיה ודא הוא נגד השמש רישי עמא יתפסון בקל דרא ודרא בחובא דא אי ידעין ולא מקנאין ליה בגין דחובה דא עלייהו לקנאה ליה לקודשא בריך הוא כהאי ברית מאן דאעיל קדושא דא ברשותא אתרא עליה כתיב (שמות כ') לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יי אלהיך אל קנא וכלא קנאה חדא. ועל דא אתדחייא שכינתא מקמיה. מאן דמשקר בברית קדישא דחתים בבשריה דבר נש כאלו משקר בשמא דקודשא בריך הוא מאן דמשקר חותמא דמלכא משקר ביה במלכא לית ליה חולקא באלהא דישראל אי לא בחילא דתיובתא תדיר (פ"א יתיר):

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Devarim Shebikedusha, Chapter 4

מספר דברים שבקדושה סי' ד'

The time of year when the Torah portions of [שוכבי"ם] Shemot through Mishpatim are read are believed to hold great power of repentance and during this period the multitudes approach G-d to repent the sin of their youth by which they have blemished the sign of the holy covenant [of circumcision]. A person must beware of vows, for whoever makes a vow and does not fulfill it, will come to nocturnal emissions. This is what our Rabbis, of blessed memory, meant when they said, "If one makes a vow and does not fulfill it, his children die." And, in general, terrible things happen to him. This is also alluded to by the verse: (Ecclesiastes 5:5) "Do not let your mouth cause your flesh to sin; ... why should G-d be angry about your voice" — [i.e.,] by making a vow "And destroy the work of your hands?" Our Rabbis also said; I will cause you to lose even the money in your hands. Others say that whoever makes a vow and delays fulfilling it causes death to himself, as it says (Deuteronomy 23:22), "[When you pledge a vow to the Lord your God, do not delay in paying it,] for the Lord your God will surely demand it of **you**" — i.e., punishment will be exacted from you yourself and not from your possessions. Our father Yaakov made a vow and

ימי השוכבים ועוז הדרם נאמנו מאד ומרבית העם נגשים אל ה' לשוב מחטאת נעורים אשר פגמו באות ברית קדיש וצריך להזהר מהנדרים כי הנודר ואינו מקיים בא לידי קרי וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הנודר ואינו מקיים בניו מתים ובכלל שיקראנו אסון וגם רמוז בכתוב (קהלת ה') אל תתן את פיך לחטיא את בשרך למה יקצוף האלהים על קולך שפתחת בנדר וחבל את מעשה ידיך ועוד אמרו רבותינו זכרונם לברכה אפילו ממון שבידך אני מאבדו ויש אומרים כל מי שהוא נודר ומשקה נדרו גורם מיתה לעצמו שנאמר (דברים כ"ג) כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך ממך נפרעים ולא

did not fulfill it. Troubles came upon him, he had to send gifts to Eisav and to wrestle with the angel. Whoever deliberately violates his vow and does not repent, will become a *gilgul* of a woman who vows freely. Whoever blemishes an oath at the moment when it comes out of his mouth [i.e., he has no intention of ever keeping it], is punished severely. For his oath itself is a lie. And there is no remedy for this except repentance and suffering. If someone vows or takes an oath and does not fulfill it, he causes a deficiency in the angel in charge of the statement of his mouth with regard to that which he is obligated to do, until he actually fulfills his

vow. As long as he has not fulfilled his obligation, the angel that should have been good becomes for him as destructive beings since his creation was not completed for the good.

Practical Law:

Rambam, Laws of Repentance, Chapter 3

(1) Every person must see himself all year long as [though he is] half meritorious and half guilty. So, too, the whole world should be viewed as being half meritorious and half guilty. If he commits one sin, he tips himself and the entire world towards the balance of guilt, causing destruction to himself and to them. If he fulfills one commandment, he tips himself and the whole world towards the balance of merit, causing salvation and rescue for himself and for them. As it says: (Proverbs 10:25), "But the righteous one is the foundation of the world." [Meaning] this person who acted righteously, tips himself and the whole world toward merit and thus saves it. (2) For this reason, the entire House

of Israel have made it their custom to increase acts of charity and good deeds, occupying themselves with *mitzvot* between Rosh HaShanna and Yom Kippur more than they do during the rest of the year. And it is their custom that all should rise at night during these ten days and to pray in the Synagogues until dawn with words of entreaty and words that humble the

מִמְמוֹנָךְ: יַעֲקֹב נָדַר וְלֹא שָׁלַם בָּא עָלָיו
צָרָה שְׁשַׁלַּח דּוֹרוֹנוֹת לְעֵשָׂו גַּם בָּא עָלָיו
צָרָה שְׁנִתְפַּס עִם הַמַּלְאָךְ: הָעוֹבֵר נָדַר
בְּמִזְיד וְלֹא עָשָׂה תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְהִתְגַּלְגֵּל
בְּאִשָּׁה נְדָרְנִית: הַפּוֹגֵם בְּשְׁבוּעָה בְּשַׁעָה
שְׂוִיצָא מִפִּי עוֹנֵשׁוּ גְדוֹל שֶׁהוּא עֲצָמוּ
שָׁקֵר וְאִין תִּקְנָה אֵלֶּא בְּתְּשׁוּבָה וְיִסוּרִין:
הַנּוֹדֵר אוֹ נִשְׁבַּע וְאִינוּ מְקִיִּים גּוֹרֵם
שֶׁהַמַּלְאָךְ הַמְמוֹנָה עַל מֵאֲמַר פִּי עַל
אוֹתָהּ מִצְוָה שְׁחִיב לַעֲשׂוֹתָהּ נִשְׁאָר גְּרוּעַ
עַד אֲשֶׁר יִשְׁלִים חַיִּיבוֹ בְּפוּעַל וְעַד שֶׁלֹּא
יִצָּא יָדִי חוֹבְתוֹ הַמַּלְאָךְ שְׂרָאוֹי לְהִיּוֹת טוֹב
הוּא שָׁב אֲצָלוֹ כְּמִזְיקִין שֶׁלֹּא הוּשְׁלָמוֹ
יִצִּירְתֵּן לְטוֹב:

הלכה

הרמב"ם הלכות תשובה פרק ג

א צָרִיךְ כָּל אָדָם שִׁירָאָה אֶת עֲצָמוֹ כָּל הַשָּׁנָה
כְּלָה כְּאֵלוֹ חֲצִי וְחֲצִי חַיִּיב וְכֵן כָּל
הָעוֹלָם חֲצִי וְחֲצִי חַיִּיב. חֲטָא חֲטָא אַחַד
הָרִי הַכְּרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לְכַף
חוֹבָה וְגַרְם לוֹ וְלָהֶם הִשְׁחָתָה. עָשָׂה מִצְוָה
אַחַת הָרִי הַכְּרִיעַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ לְכַף זְכוּת וְגַרְם לוֹ וְלָהֶם תְּשׁוּעָה וְהִצִּילָהּ
שְׁנֵאֲמַר (משלי י') וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם. זֶה שְׁצַדִּיק
עֲצָמוֹ הַכְּרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם לְזְכוּת וְהִצִּילוֹ:
ב וּמִפְּנֵי עֲנִין זֶה נִהְגוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהִרְבּוֹת
בְּצַדִּיקָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים וְלַעֲסוֹק בְּמִצְוֹת
מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכְּפּוּרִים יוֹתֵר מִכָּל
יְמֵי הַשָּׁנָה. וְנִהְגוּ כּוֹלֵם לְקוֹם בְּלִילָהּ בְּעִשְׂרֵת
יָמִים אֵלוֹ וְלִהְתַּפַּלֵּל בְּבֵתִי כְּנִסְיוֹת בְּדַבְּרֵי
תַּחֲנוּנִים וּבְכִיבוּשִׁין עַד שִׁיאוֹר הַיּוֹם: ג בְּשַׁעָה

heart. (3) When a person's sins are weighed against his merits, the first and second time he transgressed [a particular sin] are not included in the calculation, only from the third time and onward. If his sins from the third time and onward are found to be more numerous than his merits, then those two [previous] sins are also included and he is judged for all of them. If his merits are equal to his sins from the third time and onward, then all his sins are removed one by one. This is because the third sin is considered the first, the first two having already been forgiven. In the same way, the fourth becomes the first because the third has already been forgiven, and so on, until the last [sin].

שְׁשׂוּקְלִין עֲוֹנוֹת אָדָם עִם זְכוּתוֹ אֵין מְחַשְׁבִּין עָלָיו עֹן שְׁחָטָא בּוּ תְּחִלָּה וְלֹא שְׁנֵי אֱלָא מִשְׁלִישֵׁי וְאֵילָף אִם נִמְצְאוּ עֲוֹנוֹתָיו מִשְׁלִישֵׁי וְאֵילָף מְרַבֵּין עַל זְכוּתוֹ אוֹתָן שְׁתֵּי עֲוֹנוֹת מִצְטְרָפִין וְדָנִין אוֹתוֹ עַל הַכֹּל וְאִם נִמְצְאוּ זְכוּתוֹ כִּנְגַד עֲוֹנוֹתָיו אֲשֶׁר מֵעֹן שְׁלִישֵׁי וְאֵילָף מֵעֲבִירִים כֹּל עֲוֹנוֹתָיו רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן. לְפִי שְׁהַשְׁלִישֵׁי נִחְשָׁב רֵאשׁוֹן שְׁכֶבֶד נִמְחָלוּ הַשְּׁנַיִם וְכֵן הִרְבִּיעֵי הָרִי הוּא רֵאשׁוֹן שְׁכֶבֶד נִמְחָל הַשְּׁלִישֵׁי וְכֵן עַד סוּפֵן:

SHEMOT FOR MONDAY שמות ליום שני TORAH תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב'ין להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז ובני ישראל נפישו ואתילדו
וסגיאוו ותקיפו לחדא לחדא
ואתמליאת ארעא מנהון:
ח וקם מלכא חדתא על
מצרים דלא מקים גזרת יוסף:
ט ואמר לעמיה הא עמא בני
ישראל סגן ותקיפין מננא:

ז ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו
במאד מאד ותמלא הארץ אתם: פ
ח ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא-
ידע את יוסף: ט ויאמר אל-עמו הנה עם

(7) And the Children of Israel were fruitful and teemed, and they became abundant and very, very mighty. And the land filled up with them. (8) A new king then arose over Egypt, one who did not know Yosef. (9) And he said to his people: Behold! The people of the Children of Israel are more abundant and

RASHI

רש"י

(7) וישרצו — *They would give birth to six children from each womb [as productive as a large שרץ (Nachlat Yaakov)].* (8) **A new king then arose** — *Rav and Shmuel [dispute the meaning of this phrase:] One teaches that [according to the literal meaning of the verse,] it was actually a new [king who ruled now], while the other teaches that [since the death of an old king is not mentioned (Siftei Chakhamim), it refers to the same king, except that] he imposed new decrees. **One who did not know Yosef** — [Even if he was an actual new king, how could he have not known about the renowned Yosef? Rather,] he acted as though he did not know [Yosef] (Sotah 11a and*

(ח) וישרצו. שהיו יולדות ששה בכרס אחד: (ה) ויקם מלך חדש. רב ושמואל חד אמר חדש ממש וחד אמר שנתחדשו גזרותיו: אשר לא ידע. עשה עצמו כאלו לא ידע: